

Vegetariánství. Úskalí předsudků a egoismu

Rudolf Steiner

Esoterní hodina, Berlín, 21. března 1909

Toto je poslední esoterní hodina na řadu dalších týdnů; je tedy mou povinností dát vám na tuto dobu několik pokynů.

Jenom kdo ještě má skutečně velmi důležité otázky, může mi je po této hodině říci. Je dobré, když si esoterik zvykne na samostatnost. Pokud si nějakou otázku nedovede zodpovědět, měl by si ji klást znovu a znovu, aniž by však nad ní rozumoval; odpověď mu nakonec přijde. Trpělivost a vytrvalost jsou hlavní faktory pro vážně usilujícího esoterika. Již v minulé hodině byly s holí ovinutou hady a s růžovým křížem uvedeny pokyny, jejichž zpracování zabere celé roky. To, co má být uvedeno dnes, je třeba považovat za poznámky a připomínky.

Člověk je neobyčejně složitý útvar. Když někdo začne žít jako vegetarián, měl by si přitom uvědomit několik věcí. Ze všeho, co požíváme, ať už je to zvíře, rostlina nebo nerost, přijímáme také duchovní síly, které to vytvořily. Jíme-li například býka (krávu, hovězí maso), vstupují do nás také síly, které na bytostech působily tenkrát, když se býk vyčlenil z řady vyvíjejících se bytostí. Zvířata jsou předčasně vyčleněné bytosti, v nichž ztuhlá síla, která v nich působila v době jejich odchýlení; zvířata se zastavila v tehdejšímu stádiu vývoje. Například v době, kdy se vyčlenil býk, působily síly tak, že byl utvořen malý mozek a vystupující čenich. Kdo požívá býky, tedy hovězí, přijímá do sebe tyto síly, které vytvářejí malý mozek a vyčnívající čenich. Nesmíme to chápat tak, že se člověk začne fyzicky podobat býku, že bude mít vyčnívající čenich atd.; ovšem člověk přijme do svého astrálního těla tyto síly, které tu způsobují tvrdnutí. Když se po smrti astrální tělo uvolní, přijme tyto formy. To můžeme na astrální pláni pozorovat. Tato skutečnost je základem myšlenky takzvaného stěhování duší.

Avšak toto ztvdnutí, které se do něj dostává při požívání masa, dnešní člověk potřebuje. Lidstvo bylo v určité době zcela záměrně navedeno k tomu, aby jedlo zvířata. Bytostem, které se z celkového chodu nevyčlenily, v nichž se tedy neutvrdila forma existující právě v době jejich vyčlenění, zůstaly měkčí formy, takže na ně mohly vždycky působit jiné síly a rozvíjet je k vyšším stupňům. Kdyby lidé nebyli jedli zvířata, zůstali by měkčí, místo dnešní lidské tváře by získali groteskní tvary. Pokud dnes někdo žije jako vegetarián, ztrácí tento impuls tvrdnutí, tuto vnitřní pevnost; a jestliže nemá díky dědičnosti zdravé tělo, jestliže není, jak říkáme, robustní, ztratí snadno vnitřní oporu a může se dokonce pomátnout.

Ovšem esoterik, který musí překonat to, co na něj zvenčí působí pro jeho pokrok, který bere svůj vývoj do vlastních rukou, musí této pevnosti, vytvářené v něm silami tvrdnutí, dosáhnout tím, že si osvojí jasné myšlení. Tím, že si esoterik představuje stavy starého

Saturnu, Slunce, Měsíce atd., jak se nám o tom znovu a znovu vypráví, že se do nich hrouží, že žije v čirých neosobních myšlenkách, vytváří v sobě pevné linie a předchází nebezpečí kolísání a rozplývání se. Ve svém myšlení se nemáme nechat ovlivňovat předsudky jakéhokoli druhu, zvyklostmi a vztahy souvisejícími s rodinou, národem, rasou, dobou atd. atd. - naše myšlení má být volné, úplně volné. Všechno, co se v theosofii učí, lze pochopit zdravým lidským rozumem. Když víme, že obraz astrálního těla Ježíše Nazaretského byl znovutělený ve Františkovi z Assisi, pak porozumíme celému jeho životu a jeho působení. Vzhledem k tomu, jaký je dnešní život, se esoterik nevyhne tomu, aby se dopustil křivdy. Musíme přitom mít vždy na paměti, že velkolepý zákon karmy působí vždy a všude k vyrovnání.

Musíme rozvíjet svou inteligenci. Jsou lidé, kteří mají inteligenci dvanáctiletého, ba osmiletého dítěte. Zatímco tělo dále rostlo, intelligence se v určitém bodu zastavila. Takoví lidé dokážou zastávat úřad, do něhož byli postaveni, aniž by byl nedostatek jejich inteligence patrný. V takových úřadech je všechno do nejmenších detailů předepisováno shora. Dotyčnému pak stačí, aby se držel těchto předpisů. Když pak ale z úřadu odejde, chybí mu opora v těchto předpisech a velmi brzy se zhroutí.

Jiné nebezpečí pro esoterika spočívá v tom, že když má nějaké zvláštní zážitky, považuje se hned za velmi oddaného a nezištného. Kdybychom se podívali blíže, zjistili bychom, že je za tím vždycky určitý egoismus, třebaže v mnohem jemnější podobě a tudíž obtížně poznatelný. I tento jemný egoismus je třeba překonat, pokud člověk opravdu chce, aby se v něm zrodil Kristus. A překonat ho lze jen čirým myšlením. Uvidí-li člověk něco astrálního a podobně, měl by jasně vědět, co to je, a neměl by si namlouvat, že to má nějaký velký význam a že to je důkazem toho, že už je kdovíjak pokročilý ve svém vývoji. Člověk má ke všemu přistupovat zcela jasně a neosobně, má pročistit své myšlení, cítění i chtění, aby skrze něj mohl působit duch.

GA 266/1